

DAGELIJKSCHE KRONIEK.

1917.

JANUARI.

1. De totale bevolking van Rotterdam bedraagt 483.765 zielen, waarvan 3.301 te Hoek van Holland. In dit cijfer zijn niet begrepen de ongeveer 8000 Belgische uitgewekenen, die zich nog in onze gemeente bevinden.
1. De heer C. H. van Dam herdenkt den dag, waarop hij 50 jaren geleden lid is geworden van de firma F. en W. van Dam, makelaars in assurantiën te dezer stede.
1. Voor het jaar 1917 zijn bij Kon. besluit benoemd tot leden in de commissie tot vaststelling van de minimum-uitwatering o.a. de heeren: M. G. de Gelder, Phs. van Ommeren Jr. en A. M. Schippers, allen te Rotterdam.
2. Het is een halve eeuw geleden, dat de firma Nijgh en Van Ditmar haar drukkerij oprichtte.
3. Alhier wordt gehouden de buitengewone algemeene vergadering der Remonstrantsche Broederschap ter verkiezing van een hoogleeraar aan het seminarium te Leiden. Gekozen wordt Dr. G. J. Heering te Arnhem.
5. Bij Kon. besluit van dezen datum is de heer F. H. Martin Koch erkend en toegelaten als consul van Zwitserland alhier voor de provinciën Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.
6. De heer J. H. M. Lutz is 50 jaar werkzaam bij de firma Lutz en Van Langeveld, distillateurs 1e klasse hier ter stede, van welke firma hij de laatste 25 jaar deelgenoot is.
6. Uit het bureau van den administrateur van de étappeninspectie, gevestigd in een villa aan den Oudedijk alhier, nabij de Rozenburglaan, wordt een brandkast met ruim f 54.175 gestolen.
7. De heer D. de Peterson, Russisch consul-generaal te 's-Gravenhage, bereidt een kerstfeest in het Uranium-hotel te dezer stede voor ongeveer 150 Russische soldaten, die zich door ontvluchting uit de krijgsgevangenschap de vrijheid hebben heroverd.
8. Mr. N. P. van den Berg, oud-president van de Nederlandsche Bank, Rotterdammer van geboorte, overlijdt te Amsterdam, oud 85 jaren.
9. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad mededeeling, dat de Vereeniging „Het Westen” als schenking voor het nieuwe stadhuis heeft aangeboden een decoratieve wandfontein, vormende een allegorische voorstelling van Maas en Rotte, te plaatsen in een der nissen van de vestibule en te vervaardigen in de fabriek „de Porceleyne Fles” te Delft.
10. Notaris G. J. Kramer overlijdt alhier in den ouderdom van 53 jaar.
13. De heer G. A. J. Mirrer, directeur van de Coöperatieve Groothandelaarsvereeniging De Handelskamer te Rotterdam is door den Minister benoemd tot directeur van het Rijks Centraal Administratiekantoor voor de distributie van levensmiddelen.
13. Te Apeldoorn overlijdt de heer M. H. Heybroek, geboren te Delfshaven,

directeur van de voormalige suikerraffinaderij aan den Westzeedijk en oudlid van den Rotterdamschen gemeenteraad.

13. Mr. J. Leopold wordt bij Kon. besluit van dezen datum benoemd tot notaris alhier.
15. Dr. G. H. J. Peter heeft vóór 25 jaar te Leiden het arts-examen afgelegd.
15. In het Vereenigingsgebouw heeft een vergadering plaats der afdeeling Rotterdam van den Algemeenen Nederlandschen Zeemansbond ter bespreking van een door het bestuur dezer afdeeling aan de zeelieden gericht manifest. Besloten wordt tot staking en zich niet eerder tot monsterring beschikbaar te stellen, alvorens een betere loonstandaard en tenietdoening van het in werking treden van de Schepenvorderingswet is verzekerd.
16. Tengevolge van de zeeliedenstaking liggen alhier in de haven zestien stoomschepen stil. De stakers posten bij het kantoor van den waterschout om monsterring te voorkomen.
17. De bemanning van het op vertrek naar zee alhier liggende stoomschip Woensdrecht heeft dit stoomschip, na een bespreking met het stakingscomité, verlaten.
18. De Rotterdamsche Brandweervereeniging Jan van der Heijden, bestaande uit geaffecteerden van verschillende handbrandspuiten, herdenkt haar 25-jarig bestaan.
18. De Raad neemt het voorstel van B. en W. tot het aangaan van een $4\frac{1}{2}$ 0/0 leening van f 6.000.000 zonder discussie en zonder stemming aan.
18. De heer G. A. J. Mirrer vraagt ontslag als directeur van het Rijks Centraal administratiekantoor voor de distributie van levensmiddelen.
19. Het aantal stakende zeelieden in de haven alhier bedraagt thans 450.
24. De bemanningen van de binnengekomen stoomschepen Nieuw-Amsterdam en Zaadijk hebben zich met de stakers solidair verklaard.
25. In den grooten schouwburg alhier viert de tooneelspeler L. B. J. Moor zijn 60-jarig jubileum met „Vrienden van Ons”.
26. B. en W. doen den Raad mededeeling van het aanbieden van een verlichtingskroon voor het nieuwe stadhuis door mevrouw M. F. Boll, weduwe W. van der Leeuw Jzn.
28. Mevrouw Theo Mann-Bouwmeester viert haar 50-jarig jubileum in den grooten Schouwburg met de opvoering van Scribe's Adrienne Lecouvreur.
29. Het stoomschip Wilis van den Rotterdamschen Lloyd is met een uit Chinezen bestaande bemanning en het stoomschip Wioldrecht met een nieuw aangemonsterde bemanning naar zee vertrokken.
31. Installatie van de commissie voor den havenarbeid alhier door den directeur-generaal van den arbeid, den heer H. A. van IJsselstein, in de vergaderzaal van de Kamer van Koophandel, in het Beursgebouw alhier.
31. De heer G. J. de Jongh, van 1879—1910 directeur van gemeentewerken alhier, voormalig afgevaardigde naar de Tweede Kamer voor Rotterdam V en lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, overlijdt te 's-Gravenhage in den ouderdom van 71 jaren.

31. De stoomschepen Nieuw-Amsterdam, van de Holland-Amerikalijn, de Djebres van den Rotterdamschen Lloyd, en de Algenib zijn met nieuw gemonsterde bemanningen naar zee vertrokken.

FEBRUARI.

1. De gemeenteraad besluit, met instemming van alle leden, de nagedachtenis van den heer G. J. de Jongh op een nader te bepalen wijze door een blijvend gedenkteeke te eeren.
1. In verband met den verscherpten duikbootoorlog verbiedt de Regeering voorloopig alle schepen, uit onze havens naar zee te vertrekken.
1. Hier ter stede overlijdt in den ouderdom van 58 jaren, de heer C. Kolff A.Qz., sedert 1896 lid van de Kamer van Koophandel.
1. Den heer J. Roosing, die gisteren is afgetreden als directeur van de gemeentelijke handelsinrichtingen en als administrateur van het vrij-entrepot alhier, wordt uit handels- en scheepvaartkringen hier ter stede een huldeblijk aangeboden.
1. In de vergadering van de afdeeling Rotterdam van den Alg. Nederl. Zeemansbond wordt besloten de zeeliedenstaking georganiseerd op te heffen.
2. Het stoomschip Nieuw-Amsterdam van de Holland-Amerikalijn, eergisteren van hier naar New-York vertrokken, is teruggekeerd.
2. De directie van den Rotterdamschen Lloyd heeft aan haar schepen, die in Indië liggen, opdracht gegeven niet uit te varen.
4. Het is 50 jaar geleden, dat 12 heeren te Rotterdam de Rotterdamsche Begravenis-Vereeniging hebben opgericht.
5. Sedert Zaterdagavond (3 Febr.) 8 uur is geen enkel schip den Nieuwen Waterweg binnengekomen en sedert gisternacht half 1 heeft geen schip den Waterweg verlaten.
5. Wegens het zich vertoonen van scheuren in drie pijlers van het spoorwegviaduct op de Gedempte Binnenrotte wordt te half vier alle verkeer over het viaduct tusschen de stations D. P. en Beurs stop gezet.
6. De heer M. M. A. Offers, oudste lid van de firma A. Offers en Zoon, effectenhandelaren alhier, overlijdt in den ouderdom van ruim 72 jaar.
6. Het is 60 jaar geleden, dat de reeds 17 jaren rustende en thans te Apeldoorn vertoevende geneesheer dr. F. W. O. Kallenbach, geboren 21 April 1829 te Berlijn, zich te Rotterdam als homoeopatisch geneesheer vestigde.
6. Het Noorsche stoomschip Hans Kinch vertrekt van hier naar Engeland en wordt bij Noord-Hinder door een Duitsche duikboot in den grond geboord. De geheele bemanning wordt gered.
7. Van heden voormiddag is het verkeer tusschen de stations D. P. en Beurs alhier weder normaal.
7. Mr. Marten Mees, geboren 24 Oct. 1828 te Rotterdam, oud-lid der firma R. Mees en Zoonen, overlijdt te Eefde bij Zutfen.
7. Twee mannen loopen over het ijs de Maas over van Oude Hoofdplein naar de Maaskade O.Z.

7. De N. R. C. bericht, dat Wouter Hutschenruyter is uitgenoodigd om op te treden als directeur van de Muziekschool van de afdeeling Rotterdam, van de M. t. b. d. T. en die uitnoodiging aanvaard heeft.
9. In een spoedeisende vergadering neemt de Raad een voorstel van B. en W. aan tot nadere regeling van de prijzen voor gas en electriciteit, ter beperking van het kolenverbruik en stelt hij tevens een verordening tot beperking van het gebruik van kunstlicht vast.
10. In de heden gehouden bestuursvergadering van het Rotterdamsch Leeskabinet wordt den heer dr. A. Plate het eere lidmaatschap aangeboden.
12. Bij het openbaar onderwijs alhier zijn heden 75 scholen voor lager onderwijs en een bewaarschool buiten gebruik gesteld.
13. In de zaak van den 57-jarigen ingenieur F. W. H. N., geboren te Keulen, wonende alhier, thans gedetineerd in het huis van bewaring, die terecht staat ter zake van het opzettelijk openbaar maken van bescheiden enz., waarvan hij weet, dat de geheimhouding door het belang van den Staat geboden wordt, eischt het O. M. één jaar gevangenisstraf.
13. B. en W. deelen den Raad mede, dat Dr. Hendrik P. N. Muller te 's-Gravenhage voor het nieuwe stadhuis een bronzen borstbeeld van Maarten Harpertzoon Tromp aanbiedt.
14. Met ingang van dezen datum treedt hier de beperkte dienstregeling van de elektrische tram in werking.
14. Teneinde aan den heerschenden voedsel- en brandstoffen nood tegemoet te komen, hebben eenige ingezetenen het initiatief genomen om te dezer stede op een aantal plaatsen, in verschillende wijken, tot uiterst lagen prijs een goed middagmaal verkrijgbaar te stellen (comité de centrale keuken).
14. Heden is voor het Gerechtshof te 's-Gravenhage behandeld het hooger beroep, ingesteld tegen het vonnis van de Rotterdamsche rechtbank, waarbij Fr. J. H. H. te Vlaardingen en J. D. te Maassluis, wegens het in gevaar brengen van de onzijdigheid van den Staat veroordeeld werden resp. tot 6 maanden en tot 2 jaar en 3 maanden gevangenisstraf. Uitspraak op 28 dezer. Het Hof gelast de onmiddellijke invrijheidsstelling van de beide beklaagden.
17. Het stoomschip Westerdijk is van Stornoway alhier aangekomen en heeft ligplaats genomen in de Maashaven.
20. De Burgemeester doet den Raad mededeeling van de ontslagaanvraag als wethouder van den heer D. H. Havelaar, die sinds 30 Juni 1910 deze functie heeft bekleed.
20. B. en W. doen den Raad mededeeling van de aanbieding door de afdeeling Rotterdam van den Nederlandschen Aannemersbond van twee bronzen hoofdcandelabres naast den ingang, voor het nieuwe stadhuis.
21. Het stoomschip Driebergen, van de naaml. vennootschap Furness' Scheepvaartmaatschappij alhier, is bij het vertrek uit het Bristolkanaal getorpedeerd.
22. In den Grooten Schouwburg heeft de eerste vertooning plaats van het nieuwe tooneelstuk van onzen stadgenoot Henri Dekking „Kwakzalvers”.
22. De schepen Noorderdijk en Zaadijk van de Holland-Amerikalijn, de Jacatra, Bandoeng en Menado van den Rott. Lloyd, de Eemland en Gaasterland

van den Kon. Holl. Lloyd, te zamen van Falmouth vertrekkende, worden door een Duitsche duikboot getorpedeerd. De Menado keert nog naar Falmouth terug, de Noorderdijk, de Gaasterland en de Jacatra zinken; de Bandoeng, de Eemland en de Zaandijk zijn nog drijvende.

De Noorderdijk had graan en meel voor de Ned. Regeering aan boord, de Jacatra tarwe, de Zaandijk, de Eemland en de Gaasterland waren uitgevaren om graan voor de regeering te halen. De Bandoeng en de Menado kwamen uit Batavia, geladen met Java-producten.

23. Mr. M. W. F. Treub, de nieuwbenoemde minister van financiën, heeft hedenmiddag als buitengewoon hoogleeraar aan de Handelshoogeschool alhier zijn afscheidscollege gegeven.
24. Tot vertrek liggen geproviandeerd en bemonsterd gereed de stoomschepen Randwijk en Brunswijk, beide van de firma Erhardt & Dekkers; Oostdijk en Noorddijk, beide van de firma Solleveld & Van der Meer; Magdalena, Elisabeth en Cornelis, alle drie van de firma Lenzen; Parkhaven, van de firma Gebrs. van Uden; Arundo, van de Maatschappij Zeevaart; Alioth, Tuban, Yldum, Mizar en Duphe, alle van de firma Nievelt, Goudriaan & Co.; Turbinia en Wieringen, van de firma Ruys & Co.; Schiedijk en Ijseldijk, van de Holland-Amerikalijn.
24. In de afgelopen week (18—24 Febr.) zijn geen schepen van 70 d.M. en meer diepgang den Waterweg in- of uitgevaren.
27. Ook de Bandoeng, de Eemland en de Zaandijk moeten als verloren worden beschouwd. Er is geen spoor meer van deze schepen te ontdekken.
28. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de heer L. W. Veder voor het nieuwe stadhuis de bekleeding en versiering van de kamer van den burgemeester heeft aangeboden.

MAART.

1. De Gemeenteraad benoemt, in de plaats van den heer Havelaar, met 24 stemmen tot wethouder den heer C. van Dorp.
2. De heer A. Mes Jr. brandmeester aan spuit 31 in de Schietbaanstraat, is vandaag 25 jaar aan de vrijwillige brandweer verbonden.
2. In de vergadering van B. en W. wordt aan den nieuw benoemden wethouder, den heer Van Dorp, het wethouderschap van de bedrijven toegewezen.
5. Het Comité De Centrale Keuken stelt van heden af dagelijks warme spijs voor het publiek beschikbaar tegen betaling van f 0.10 per portie.
5. Het s.s. Copenhagen van de Great Eastern Railway Cy. (Harwich-lijn), op reis van Londen naar Hoek van Holland, wordt bij den Noord-Hinder in zinkenden toestand waargenomen.
5. Tot lid en plaatsvervangend voorzitter van de bij artt. 21 en 22 van het Werkloosheidsbesluit 1917 bedoelde commissie wordt bij beschikking van den minister van waterstaat benoemd: Mr. S. J. L. van Aalten, wethouder, alhier.
5. Het Britsche koopvaardijship „Princess Melita” komt bewapend te Hoek van Holland aan en wordt gelast onmiddellijk weer naar zee te vertrekken.
6. Vorengenoemd stoomschip keert terug, levert een zieke af, laadt met spoed drinkwater in voor de reis naar Engeland en stoomt daarna weer naar zee.

7. Weer komt de „Melita” terug; de gezagvoerder verklaart kanon en affutage overboord te hebben geworpen, na grondig onderzoek waarvan vergunning wordt verleend naar Rotterdam op te stoomen.
7. Dr. F. D. A. C. van Moll wordt bij enkele candidaatstelling gekozen tot lid van de Provinciale Staten, district III, (vacature G. J. de Jongh).
7. Het s.s. „Sindoro” van den Rotterdamschen Lloyd loopt bij zwaar stormweer op de rotsen bij Gibraltar, waarbij echter geen menschen omkomen.
7. Bij Kon. besluit van dezen datum is de heer F. Goffart erkend en toegelaten als consul-generaal van België, te Rotterdam voor de provinciën Noord-Brabant, Limburg en Zeeland en voor de arrondissementen 's-Gravenhage en Rotterdam.
8. Het s.s. „Beukelsdijk” van de Holland-Amerika Lijn strandt tijdens storm in de baai van Halifax.
9. Dr. H. Bitter, oud-directeur der Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen alhier, wonende te Bloemendaal, overlijdt te Amsterdam in den ouderdom van 56 jaar.
10. Gedurende de afgelopen week zijn geen schepen met 70 d.M. en meer diepgang den Waterweg in- of uitgevaren.
10. Het s.s. „La Campine” van de American Petroleum Company te Rotterdam, vertrekt uit den Waterweg naar New-York, doch wordt in de Noordzee getorpedeerd. De bemanning, bestaande uit 32 man, wordt aangebracht op het lichtschip Doggersbank-Zuid.
11. Prof. Dr. R. H. van Dorsten, leeraar in de wiskunde aan het Erasmiaansch Gymnasium, wiskundig adviseur der Nationale Levensverzekeringbank, bestuurslid van het Natuurkundig Genootschap, buitengewoon hoogleeraar aan de Ned. Handels-Hoogeschool, directeur-1ste secretaris van het Bataafsch Genootschap, bestuurslid van het Rotterdamsch Leeskabinet, van de Commissie van Toezicht op het Lager Onderwijs en van die voor de vormscholen, overlijdt, oud 56 jaar.
14. De N. R. C. meldt, dat de Maatschappij De Coolsingel, directeur de heer Joh. M. Drop, een stuk terrein van 2300 M². aan dien singel heeft verkocht aan de eigenaren van het Casinogebouw voor de som van f 675.000.
14. Vorengenoemde courant meldt mede, dat de combinatie, met welke de erven J. van Hoboken een voorloopige koopakte hadden gepasseerd over het westelijk gedeelte van het land van Hoboken, zich weer heeft ontbonden in verband met het niet doorgaan van den koop naar aanleiding der betwisting van het beschikkingsrecht van genoemde erven.
14. De heer H. Bos Kzn., oudste vennoot der firma K. J. Bos en Zoon, oud-lid der Provinciale Staten, overlijdt in den ouderdom van 58 jaar.
15. De Raad besluit tot het aanvangen met de werkzaamheden ten behoeve van het bosch- en parkplan en ontpoldering van een gedeelte van den polder Prins Alexander.
15. De heer A. R. de Roodt, handelsagent en inspecteur van de H. IJ. S. M., viert zijn gouden ambtsfeest in dienst der Nederlandsche spoorwegen.

15. In opdracht van den burgemeester, ontvangen de havenmeester, de heer L. J. H. Willinge, en de directeur van de gemeentelijke droogdokken en veren, de heer J. Lugt, te Hoek van Holland het Comité Indië Weerbaar om daarna dit Comité door de Rotterdamsche havens te geleiden.
15. De Raad besluit om over te gaan tot gemeentelijken woningbouw aan den Linker Maasoever.
17. Hedenochtend zijn uit den Nieuwen Waterweg naar Amerika vertrokken de Nederlandschestoomschepen Thuban, Alioth, Yldum, Wieringen, Turbinia, Arundo en Mizar.
17. In de afgelopen week van 11—17 zijn geen schepen van 70 dM. en meer diepgang den Nieuwen Waterweg in- of uitgevaren.
20. Na afloop van de vergadering van het Revolutionair Socialistisch Comité in het Vereenigingsgebouw aan den Goudscheweg hebben er in de stad relletjes plaats.
21. Dr. J. C. J. Bierens de Haan, de leider van de Nederlandsche ambulance in Frankrijk, is te dezer stede teruggekeerd.
22. Mevrouw Pauline de Haan-Manifarges herdenkt het feit, dat zij een kwart eeuw geleden voor het eerst als zangeres is opgetreden. Te harer eere heeft in de Groote Doelezaal een feestconcert plaats.
22. De heer H. A. de Vries, oud-voorzitter der Coöperatieve Verbruiksvereening „Vooruitgang” overlijdt alhier in den ouderdom van ruim 61 jaar.
23. De Vereeniging tot instandhouding van een Rotterdamsch Tooneelgezelschap neemt zonder discussie met algemeene stemmen het voorstel van het bestuur tot ontbinding van de vereeniging aan.
29. Naar de N. R. C. verneemt, is het tankschip Charlois, van de American Petroleum Company, nadat het met een lading petroleum op 1 Maart van Halifax naar Rotterdam vertrokken was, onmiddellijk daarna in volle zee gepraaid, en is er vervolgens niets meer van gehoord.
29. De heer L. J. C. Vuijk heeft met ingang van 1 Juli eervol ontslag gevraagd als commissaris van politie in deze gemeente.
29. De heer L. J. Ch. Koderitsch, directeur der strafgevangenis alhier, overlijdt in den ouderdom van 59 jaar.
30. De leden van het comité Indië Weerbaar bezoeken, als gasten van de afd. Rotterdam van Ons Leger, Wilton's Machinefabriek en Heinekens Bierbrouwerij.
30. Bij Kon. besluit van dezen datum is, met ingang van 1 Mei, benoemd tot schoolopziener in het district Rotterdam, C. L. Tondu, te Rotterdam.

APRIL.

2. Het Noorsche stoomschip Lisbeth, hedennacht van Rotterdam naar Engeland vertrokken, is van ochtend om vier uur tusschen het vuurschip Maas en den Noordhinder door een Duitsche duikboot tot zinken gebracht. De bemanning, bestaande uit 18 koppen, is gered.
2. De rantsoeneering van brandstoffen voor particulieren en klein-industrie treedt in werking.

3. Tot bibliothecaris der Nederlandsche Handelshoogeschool is benoemd dr. A. G. van Hamel te Amsterdam.
3. Wegens de schaarschte van petroleum treedt een beperking in den dienst der gemeentelijke veren in.
4. Op verzoek van den minister van landbouw vormt de burgemeester een commissie ter distribueering van brandstoffen voor huisbrand en klein-industrie, voor het district Rotterdam met den wethouder den heer H. Stulemeijer als voorzitter en den heer Mr. S. A. la Rivière als secretaris.
5. De weduwe A. van Welsenis-Boele, wonende in Aelbrechtstraat, wordt 101 jaar.
5. De heer Jan Volkert Wierdsma, afgetreden President-Directeur der Holland-Amerika-Lijn alhier, overlijdt te Oosterbeek in den ouderdom van 71 jaar.
6. B. en W. benoemen eene commissie om hun van advies te dienen omtrent de vraag, welke van de beschikbare gemeentelijke terreinen voor de teelt van gewassen in aanmerking komen en naar welke regelen de uitgifte aan gegadigden zou kunnen plaats hebben, met den heer G. van Sillevoldt Jr. als voorzitter en den Heer L. W. H. van Dijk, ingenieur der gemeentewerken, als secretaris.
10. B. en W. en de districtsschoolopziener hebben besloten, de Paaschvacantie van de openbare lagere scholen en de openbare bewaarscholen, met het oog op de weersgesteldheid en het gebrek aan brandstoffen, tot en met Zaterdag 14 dezer te verlengen.
12. De Raad stelt het ontwerp in zake de salarisregelingen bij het openbaar onderwijs vast.
13. De Koningin en de Prins brengen een niet-officieel bezoek aan onze gemeente.
14. In de afgelopen week (8—14) zijn geen schepen van 70 d.M. en meer diepgang den Nieuwen Waterweg in- of uitgevaren.
14. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der rechtsgeleerdheid aan de rijksuniversiteit te Groningen, mr. H. van Goudoever, rechter in de arrondissements-rechtbank alhier.
15. Te 's-Gravenhage overlijdt in den ouderdom van 72 jaar de heer Henricus Nijgh, gepensionneerd kapitein ter zee, geboren te Rotterdam 21 Januari 1845.
16. Hedenochtend om 2 uur zijn de officieele klokken één uur vooruit gezet.
16. In den ouderdom van 93 jaren overlijdt alhier de heer S. J. R. de Monchy, oud-lid van de firma M. en R. de Monchy en van Pakhuismeesteren.
16. De heer J. Hudig herdenkt den dag, waarop hij 60 jaren geleden als firmant werd opgenomen in de reeders- en cargadoersfirma Hudig en Blokkhijzen, sedert gewijzigd in Hudig en Veder.
17. De Maatschappij Coolsingel heeft thans ook het resterende gedeelte der haar in eigendom behoorende terreinen aan genoemden singel groot 2100 M'. en bestaande uit het Café de Unie en de panden 30, 31 en 32 voor de som van f 735.000 verkocht aan de N.V. Maatschappij tot exploitatie van onroerende goederen te 's-Gravenhage.
21. Opening der tentoonstelling van werken van kunst- en handnijverheid van

geïnterneerden in de kampen te Harderwijk, Zeist en Groningen in het gebouw De Vereeniging aan de Schiekade.

21. Opening van de tentoonstelling van Belgische moderne kunst in het gebouw van den Rotterdamschen Kunstkring.
22. Op de Israëlietische begraafplaats wordt een gedenksteen geplaatst voor den op 22 Maart overleden oud-voorzitter der coöperatieve broodbakkerij en verbruiksvereeniging „Vooruitgang”, den heer A. H. de Vries.
23. Van de Holland-Amerika Lijn zijn alhier aangekomen: de „Amsteldijk”, aan boord waarvan de bemanning van de getorpedeerde Nederlandsche stoomschepen „Zaandijk” en „Noorderdijk”, de „Noordam” en de „Oosterdijk”. Voorts het Noorsche s.s. „Svinta” en de „Uranus” van de Kon. Nederl. Stoomboot-Maatschappij.
24. Het is 40 jaar geleden, dat de tabakmaatschappij Arendsburg alhier werd opgericht, zijnde een voortzetting van de in 1863 door een Rotterdamsche combinatie onder leiding der firma P. van den Arend begonnen tabakscultuur in Deli.
- 27—1 Mei. Plantenkeuring en nationale bloemententoonstelling van de Nederl. Maatschappij voor tuinbouw en plantkunde in de Rotterdamsche Diergaarde.
28. Afscheid en huldinging van Dr. J. H. Jennes, den op 1 Mei aftredenden districts-schoolopziener, in de groote Nutszaal.
30. Afscheid van den administrateur van het gemeenteziekenhuis op den Cool-singel, den heer G. Koolhof.
30. De gemeenteraad doet het ontwerp der algemeene salarisverordening voor de gemeente-ambtenaren heden in eerste lezing af.

MEI.

1. In den Doele houden de Rotterdamsche Bestuurdersbond en de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij openbare vergaderingen ter viering van den 1-Meidag. Honderden Russen, Polen, Duitschers en Belgen, tijdelijk hier vertoevende, nemen aan de feestviering deel.
2. Van de gisteren, onder Duitschen waarborg voor een veilige vaart behoudens mijngevaar, van Engeland vertrokken Nederlandsche schepen, geladen met graan, veevoeder en kunstmeststoffen, zijn reeds de volgende te Rotterdam aangekomen: Sommelsdijk, Gorredijk, Procyon, Jobshaven, Rijswijk, Alcor, IJsselhaven, Waalhaven, Bellatrix, Merak en Winterswijk.
- 3—24. Tentoonstelling in den Rotterdamschen Kring van teekeningen van „Kasteelen in Schieland” uit de verzameling van het Archief der Gemeente.
4. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat het Bestuur der „Industrieschool voor Meisjes” te Rotterdam een tweetal geborduurde paneelbekleedingen voor het nieuwe Stadhuis heeft aangeboden.
5. Wouter Hutschenruyter wordt in het pas betrokken nieuwe gebouw in de Van der Duinstraat geïnstalleerd als directeur van de muziekschool der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.
5. Door een comité wordt de Nieuwe Rotterdamsche Handelsschool opgericht. Opening in September. Tot directeur is benoemd de heer J. J. Koster van Groos uit Den Haag.

8. Met de werkzaamheden voor den bouw van het eerste blok van 64 gemeentewoningen op den linker Maasoever is men aangevangen.
8. Ds. H. Metz herdenkt den dag, waarop hij 25 jaar geleden predikant bij de Hervormde gemeente van Rotterdam werd; hij is sedert Juli 1906 emeritus.
10. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot notaris binnen het arrondissement Rotterdam, ter standplaats Rotterdam, J. L. Meijer, candidaat-notaris te Haarlem.
10. De Raad stelt de verordening voor den gemeentelijken woningdienst vast.
10. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot schoolopziener in het arrondissement Rotterdam III, J. Hempenius, te Amsterdam.
15. Het stoomschip Noordam, van de Holland-Amerikalijn, vertrekt met ongeveer 1500 passagiers naar New-York.
15. Tot directrice van de op te richten Huishoudschool is benoemd Mej. M. Bokels, onderwijzeres aan de 1e Openbare Werk- en Leerschool te Amsterdam.
20. Ds. S. van Dorp, van Bodegraven, doet zijn intrede in de Hervormde gemeente van Rotterdam.
22. Bezoek van den Prins aan Hoek van Holland en Rotterdam.
22. Bij Kon. besluit van dezen datum is aan L. J. C. Vuijk, op zijn verzoek, met ingang van 1 Juli, eervol ontslag verleend uit zijn betrekking van commissaris van politie te Rotterdam.
23. Bij de verkiezing van een lid van de Kamer van Koophandel en Fabrieken is de heer G. L. M. van Es met 66 van de 70 uitgebrachte stemmen gekozen.
24. De Gemeenteraad stelt na lange discussie, zonder stemming, de nieuwe verordening, regelende de rangen en salarissen van gemeente-ambtenaren, vast.
24. De Gemeenteraad verleent den heer M. A. van der Perk, directeur van de gemeente-reiniging en den ontsmettingsdienst, met ingang van 1 Juni eervol ontslag en noodigt hem uit tegen een honorarium van f 1000,— per jaar zich voor het geven van adviezen op het gebied van zijnen vroegeren werkkring, voor de gemeente beschikbaar te blijven stellen.
25. De N. R. Ct. meldt, dat de op de thuisreis zijnde stoomschepen „Bernisse” en „Elve” beide van de firma P. A. van Es & Co. alhier zijn getorpedeerd.
26. Het stoomschip „Westland” van de Scheepvaart- en Steenkolenmaatschappij, op weg van Londen naar Havre, loopt bij den mond van de Theems op een mijn en zinkt. De bemanning is gered, vier harer leden zijn licht en twee zwaar gewond.
26. Officieële opening van de Vierjaarlijksche tentoonstelling van schilderijen enz. door den voorzitter van het Academiestuur Dr. F. D. A. C. van Moll.
- 27—17 Juni. Tentoonstelling van het Panorama van Rotterdam langs de Maas, ets van Aart Bijl. in het gebouw van den Kunstkring.
- 30—31. Hier ter stede wordt voor de tweede maal (de eerste keer in 1872) gehouden de algemeene (131ste) vergadering der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

JUNI.

3. De heer S. S. Vles, president-commissaris der Metaalmaatschappij van S. A. Vles & Zonen, overlijdt in den ouderdom van 75 jaar.
8. De heer E. M. Levi, die zich op het gebied van de Joodsche armenzorg zeer verdienstelijk heeft gemaakt, overlijdt oud 77 jaar.
8. Hier ter stede wordt bericht ontvangen dat het s.s. „Eemdijk” van Solleveld, Van der Meer en Van Hattum's Stoomvaartmaatschappij alhier, op de thuisreis van Amerika en geladen met ongeveer 5000 ton rogge, haver en maïs, bestemd voor de Nederlandsche regeering, door een Duitsche duikboot bij de Shetlandseilanden getorpedeerd en gezonken is. De bemanning is gered.
8. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad mededeeling, dat H. M. de Koningin-Moeder als schenking voor het nieuwe Stadhuis beschikbaar heeft gesteld de beeltenis van wijlen Z. M. Koning Willem III.
17. De uitslag van de heden gehouden stemming voor de Kamerverkiezing is als volgt:
  - Rotterdam I. Gekozen de heer B. J. Gerretson (C. H. aftr.) met 3764 stemmen; de heer J. W. Kruyt (C. S.) kreeg 910 stemmen.
  - Rotterdam II. Gekozen de heer H. Spiekman (S. D. A. P. aftr.) met 3943 stemmen; de heer Dr. W. van Ravesteyn Jr. (S. D. P.) kreeg 446 stemmen en de heer J. Roeper Bosch (A. T. A. G.) kreeg 496 stemmen.
  - Rotterdam III. Gekozen de heer Dr. B. D. Eerdmans (U. L. aftr.) met 1242 stemmen; de heer Dr. W. van Ravensteyn Jr. (S. D. P.) kreeg 532 stemmen.
  - Rotterdam IV. Gekozen de heer J. van Vollenhoven (V. L. aftr.) met 4759 stemmen; de heeren Dr. W. van Ravensteyn Jr. (S. D. P.) en P. Th. Hugenholtz (A. T. A. G.) kregen resp. 1141 en 1239 stemmen.
  - Rotterdam V. Gekozen de heer J. ter Laan (S. D. A. P. aftr.) met 2421 stemmen; de heer L. L. H. de Visser (S. D. P.) kreeg 429 stemmen.
17. De Jury voor de Vierjaarlijksche Tentoonstelling door de inzenders zelf gekozen en bestaande uit: Mevrouw Th. van Duyl-Schwartz, de heeren G. H. Breitner, Ferd. G. W. Oldewelt, W. B. Tholen, Willem Witsen, J. G. Veldheer, J. Moulijn, A. Hesselink, F. Schmidt Degener en A. Falise, wordt door den voorzitter der Academie, dr. F. D. A. C. van Moll, geïnstalleerd. Bekroond worden: J. H. Jurren, Mej. Anna Abrahams, Mej. Lizzy Ansingh, Huib Luns, Derksen van Angeren, Toon Dupuis, Mej. R. M. van Dantzig, Mej. G. J. W. Rueb en Dr. Jan Veth.
17. De mannen-zangvereniging „Inter Nos”, directeur de heer B. Diamant, behaalt op een te Amsterdam gehouden concours den eersten prijs in de afdeeling uitmuntendheid.
18. In een vergadering, bijgewoond door een duizendtal bootwerkers, werd — op voorstel van de gecombineerde besturen — besloten, met ingang van 18 Juni, het heele havenbedrijf stop te zetten, het stuwadoorsbedrijf, de elevators, drijfkranen, laadbruggen en transporteurs inbegrepen.
21. Nadat de minister van landbouw, handel en nijverheid had toegezegd zijne medewerking te willen verleen voor het vormen van een havenreserve, groot 4500 man in maximum, wordt in een vergadering van de gecombineerde be-

sturen van de vier organisaties van havenarbeiders met de stakers, in het Beursgebouw, met overgrootte meerderheid besloten de staking in het havenbedrijf op te heffen.

22. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad mededeeling, dat als schenking voor het nieuwe stadhuis zijn aangeboden:
van de heeren: F., Chs. F., L., Th. en H. Stokvis: de decoratie van de groote statietrap, bestaande uit twee bronzen beelden aan den voet daarvan, twee candelabres op het trapbordes en vier vazen in nissen aan den trapwand, en van een Rotterdamsch ingezetene, die onbekend wenscht te blijven, door tusschenkomst van den archivaris der gemeente: Panorama van Rotterdam langs de Maas, ets van Aart Bijl.
23. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot rechter in de arrondissements-rechtbank te 's-Gravenhage, mr. O. W. Sipkes, thans in gelijke betrekking te Rotterdam.
25. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot rechter in de arrondissements-rechtbank te Rotterdam, mr. A. J. Warren, thans hoofdambtenaar ter gemeente-secretarie van Rotterdam.
26. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad mededeeling, dat de Regenten van de Weeshuizen aanbieden als schenking voor het nieuwe stadhuis: het borduurwerk voor de overhuiving van den Voorzitterszetel in de Raadzaal, uitgevoerd door de weezen van de onderscheidene gezindten.
26. Bij Kon. besluit van dezen datum zijn benoemd met ingang van 16 Juli, voor wat betreft den raad van beroep te Rotterdam: tot voorzitter, Mr. Dr. H. J. D. van Lier, thans voorzitter van den raad van beroep te Rotterdam; tot griffier, Mr. G. W. Sannes, thans griffier van den raad van beroep te Groningen.
27. Tot directeur van de in 's Hertogenbosch op te richten en het volgend jaar te openen school voor kunsttechniek en ambacht wordt door den Raad dier gemeente met algemeene stemmen benoemd de heer Huib Luns alhier.
27. De heer A. Jansen, van 1853 tot 1904 aan het openbaar onderwijs te Rotterdam verbonden, overlijdt in den ouderdom van 83 jaar.
28. De Raad neemt met 27 tegen 9 stemmen het voorstel van B. en W. aan tot het verleenen van een bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité in zijn aandeel in het déficit van de havenreserve, (te schatten op circa f 8000,— à f 10.000,— 's weeks).
29. De heer L. F. W. C. Brandts Buys, componist, van 1874 tot 1908 organist van de Waalsche kerk te Rotterdam, overlijdt te Velp in den ouderdom van 69 jaar.

JULI.

4. Het s.s. Bestevaer van de firma Phs. van Ommeren, op weg van Londen naar Rotterdam, wordt des nachts door een Duitsche duikboot tot zinken gebracht. Vermist worden de kapitein, de 1e stuurman, de 2e machinist, de messroomboy, de kok, een matroos en een olieman.
6. De heer Joz. F. van de Griendt, directeur van The Griendtsveen Mosslitter Company limited, overlijdt, 67 jaar oud.
6. Te Zeist overlijdt op 77-jarigen leeftijd de heer Mari Milders, oudste firmant

- van de firma Milders en Gleichmann alhier, handelaars in effecten, jaren lang bestuurslid van de Vereeniging van effectenhandelaren.
8. Ds. J. W. Bras doet zijn intrede als predikant bij de Luthersche gemeente.
8. In de afgelopen week van 2—7 dezer zijn geen schepen met 70 d.M. en meer diepgang den Nieuwen Waterweg in- of uitgevaren.
10. De uitslag van de stemming voor 16 leden van den Gemeenteraad is als volgt:
 District I. Gekozen de heer H. W. C. Stolle (S. D. A. P. aftr.). Herstemming tusschen de heeren I. J. van Dantzig (S. D. A. P.), Th. Heukels (A. R.), J. H. Voet (S. D. A. P.) en K. A. Warmenhoven (C. H. aftr.).
 District II. Gekozen de heer H. Spiekman (S. D. A. P. aftr.). Herstemming tusschen de heeren F. H. Breukelman (S. D. A. P.), W. F. Dekkers (S. D. A. P.), H. Kruithof (A. R.) en H. A. J. Minderop (R. K. aftr.).
 District III. Gekozen de heeren W. J. Droogleever Fortuyn (Lib. aftr.), Chr. Kuyk (C. H. aftr.) en J. van der Molen Tzn. (A. R. aftr.).
 District IV. Herstemming tusschen de heeren W. van Bodegom (S. D. A. P.), J. Brautigam (S. D. A. P.), W. Groenendijk (S. D. A. P.), Th. P. Löhnis (Lib. aftr.), Dr. A. H. M. J. van Rooy (R. K. aftr.) en G. A. van der Wilde (C. H. aftr.).
 District V. Herstemming tusschen de heeren Mr. S. J. L. van Aalten Jr. (V. D. aftr.), P. G. Buskens (R. K.), A. Kievit (S. D. A. P.), A. Kros Jr. (A. R.), K. R. van Staal (S. D. A. P.) en J. Visscher (S. D. A. P.).
 District Hoek van Holland. Gekozen de heer W. van Heteren (S. D. A. P.)
13. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat mevrouw C. Vening Meinesz-Den Tex voor het nieuwe Stadhuis een staande klok in de Raadzaal heeft aangeboden.
18. De pontonniers uit Dordrecht slaan een brug over de Maas bij het open terrein van het Maasstation naar de Maaskade tusschen de Olivier van Noort- en de De Ruyterstraat, ter lengte van 320 meter bij een breedte van 3 meter.
20. De uitslag van de herstemming voor tien leden van den Gemeenteraad is als volgt:
 District I. Gekozen de heeren J. H. Voet (S. D. A. P.) en K. A. Warmenhoven (C. H. aftr.).
 District II. Gekozen de heeren H. Kruithof (A. R.) en H. A. J. Minderop (R. K. aftr.).
 District IV. Gekozen de heeren Th. P. Löhnis (Lib. aftr.), Dr. A. H. M. J. van Rooij (R. K. aftr.) en G. A. van der Wilde (C. H. aftr.).
 District V. Gekozen de heeren Mr. S. J. L. van Aalten Jr. (V. D. aftr.), A. Kievit (S. D. A. P.) en K. R. van Staal (S. D. A. P.)
22. Het s.s. „Breda” van de firma Van Meel wordt tot zinken gebracht 7 mijlen ten westen van de Noordhinder; de opvarenden komen ongedeerd aan boord van de Noordhinder.
22. Bij de reederij der firma Soetemeer Fekkes & Co. wordt bericht ontvangen, dat de motorschoener Sirra, 15 Juni van hier in ballast naar New York vertrokken, nabij de Shetlands eilanden tot zinken is gebracht. De bemanning is gered en op een dier eilanden geland.
23. Het s.s. Gelderland van de Scheepvaart en Steenkolen Mij. alhier, van Engeland naar Rotterdam, wordt door een Duitsch watervliegtuig aangevallen en daarna naar Zeebrugge opgebracht.

25. Bij Kon. besluit van dezen datum is aan mr. S. J. van Zijst, op zijn verzoek, met ingang van 1 Augustus 1917, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van notaris te Rotterdam.
27. De stoomschepen Batavier II en Zeemeeuw onlangs naar Zeebrugge opgebracht, worden, op reis naar Duitschland, nabij de Texelsche kust door een Engelsche onderzeeboot aangevallen. Vermoedelijk zijn de kleppen en kranen op de Batavier II opengezet, welk stoomschip gezonken is. De Zeemeeuw is op sleeptouw genomen.
27. B. en W. doen den Raad mededeeling dat het Comité van Graanhandelaren voor het nieuwe stadhuis de te beschilderen ramen van de hal in den beuk tegenover de eere trap ten geschenke heeft aangeboden.
27. Op 55-jarigen leeftijd overlijdt te Nijmegen de heer mr. Jos. van Raalte, een bekend advocaat te dezer stede.

AUGUSTUS.

1. De heer Mr. A. H. J. Heynsius, secretaris der Gemeente, herdenkt den dag, dat hij 25 jaar geleden in gemeentelijken dienst is getreden.
3. Het stoomschip „Noordam” van de Holland-Amerika Lijn loopt bij Texel op een mijn; het schip blijft stoomende en gaat naar den Nieuwen Waterweg. Alle passagiers (237) zijn gered en worden aan boord van de sleepboot „Thames” naar Nieuwediep gebracht.
5. Geconstateerd wordt, dat het gat in den romp van het stoomschip „Noordam” 7 meter lang en 3 meter hoog is.
5. Door het door de Scheepvaartvereniging niet voortgaan met het doen van nooduitkeeringen aan bootwerkers, vallende buiten de in de havenreserve van 4500 opgenomen personen, ontstaan er voor het gebouw der vereeniging opstootjes en betoogingen. De havenarbeiders gaan daarna gezamenlijk naar het huis van den Secretaris van de Scheepvaartvereniging aan de Voorschoterlaan om aldaar door een manifestatie kracht bij te zetten.
6. De heer Mr. W. H. Drucker te Amsterdam is benoemd tot gewoon hoogleeraar in het burgerlijk recht enz. aan de Nederlandsche Handels-Hoogeschool alhier.
7. De glazenwasschersvereniging Streven naar Verbetering heeft een staking voor de glazenwasschers geproclameerd.
7. Aan de besturen van de betrokken arbeiders-organisaties is officieus medegedeeld, dat er van uitbreiding van de havenreserve geen sprake is.
8. Na buiten den Waterweg grootendeels gelost te zijn, wordt het stoomschip „Noordam” naar hier gesleept en aan de Wilhelminakade gemeerd.
9. Het Rotterdamsche Steuncomité is bereid aan de 970 mannen, die reeds ieder een nooduitkeering hebben ontvangen, als zijnde zij buiten de havenreserve gesloten, en verder aan hen, die daarvoor in aanmerking komen, ter beoordeeling van de commissie der havenreserve, allen te zamen tot een maximum van 1200 personen, op heden een nooduitkeering van f 10,— voor gehuwden en van f 6,— voor ongehuwden te doen. Hetzelfde zal door dit Comité a.s. Zaterdag geschieden.

In de vergadering van havenarbeiders wordt naar aanleiding daarvan beslo-

ten nu nog geen staking te proclameeren en de daadwerkelijke actie verder tijdelijk te schorsen, onder beding, dat de pogingen der organisaties om hen, die recht hebben op opneming, alsnog in de havenreserve te doen opnemen, bij Regeering, Kon. Nat. Steuncomité en Scheepvaartvereniging krachtig worden voortgezet.

9. In Den Haag heeft een conferentie plaats, waaraan deelnemen: Minister Treub, eere-voorzitter van het Kon. Nat. Steuncomité, de heer Van IJsselsteijn, Prof. De Vooys, burgemeester Mr. A. R. Zimmerman, de heeren Paul Nijgh en J. Stakenburg, als voorzitter en secretaris der Scheepvaartvereniging, de heeren A. W. Heykoop, E. Bouwman, Molenkamp, Quispel en Van Zwet, namens de vier gecombineerde havenarbeidersverenigingen hier ter stede.

Namens het Kon. Nat. Steuncomité wordt de verzekering gegeven, dat men bereid is tot oplossing van de quaestie betreffende de havenreserve mede te werken, maar eenig besluit, dat oplossing van het geschil kan brengen, is er niet genomen.

9. Aan 1538 havenarbeiders wordt nooduitkeering gedaan.

9. Burgemeester en Wethouders doen den gemeenteraad een voorstel tot reorganisatie van het onderwijs aan de H. B. S. voor meisjes.

10. B. en W. deelen den Raad mede, dat als geschenk voor het nieuwe stadhuis de heeren C. J. en H. van Schaardenburg aanbieden de geheele eikenhouten betimmering van de wanden en het cassettenplafond der raadzaal, benevens de marmeerwerken en de bronzen lichtkronen dier zaal.

10. B. en W. deelen den Raad mede, dat twee groote decoratieve tegeltableaux, voorstellende het voormalig Raadhuis in de 17de eeuw, gezien van de Hoogstraat en van de Botersloot, voor het nieuwe stadhuis zijn aangeboden door de Vereenigingen Feijenoord, Het Noorden en Het Oosten.

13. Aan de havenarbeiders, die niet in de havenreserve zijn ingeschreven, zal geen nooduitkeering meer worden gedaan. Men is bezig hen bij het Steuncomité in te schrijven.

13. De heer W. J. Droogleever Fortuyn, notaris te Rotterdam, herdenkt zijn 45-jarig ambtsjubileum.

14. De persgaslantaarns op Stationsplein, Slagveld, Nieuwe Binnenweg, Coolsingel enz. worden, ter bezuiniging van gasverbruik, veranderd in lantaarns voor gewone gasverlichting.

16. Het stoomschip Parkhaven, met graan geladen, is van New-York alhier aangekomen.

17. De passagiersbooten Rotterdam—Vlissingen zullen wegens kolengebrek voortaan in plaats van iederen dag, slechts om den anderen dag varen.

19. De nationale zangwedstrijd, uitgeschreven door de mannenzangvereniging Nut en Genoegen, ter gelegenheid van haar 20-jarig bestaan, neemt een aanvang.

20. Het stoomschip Leonora van de firma Jos. de Poorter alhier, Donderdag j.l. van Rotterdam uitgevaren met Belgische kolen voor de Zweedsche regeering, is door Engelsche oorlogsvaartuigen naar Engeland opgebracht.

26. De sportvereniging Feijenoord opent officieel haar nieuwe terrein aan den Dordtschen straatweg.

27. De Kamer van Koophandel en Fabrieken alhier deelt den Burgemeester mede, dat zij een derde gedeelte aanbiedt van de 1²/₃ miljoen gulden, die van de Gemeente voor de verbetering van den Nieuwen Waterweg wordt gevorderd.

SEPTEMBER.

1. De heer A. A. Humme, sinds 24 jaar redacteur der Nieuwe Rott. Courant, aanvaardt het hoofdredacteurschap van Het Vaderland.
2. „De Nederlandsche afdeelingen van de Alliance Israélite Universelle houden haar jaarlijksche algemeene vergadering te Rotterdam. Hierin wordt het 50-jarig bestaan herdacht van de afdeeling Rotterdam.
2. Herdenking van het 25-jarig bestaan van het lidmatenhuis der Evang. Lutherse gemeente op de Nieuwehaven.
4. Ds. G. van der Giesen viert zijn zilveren ambtsfeest als predikant bij de Nederd. Hervormde Kerk.
4. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad mededeeling, dat de heer A. Ed. Dinger heeft aangeboden de meubileering en de stoffeering der Burgemeesterskamer in het nieuwe Stadhuis.
8. Opening van de Rotterdamsche Huishoudschool.
8. In de vergaderzaal van het college van regenten over de strafgevangenis alhier wordt de reclasseeringsraad binnen het arrondissement Rotterdam namens den Minister van Justitie met een rede geïnstalleerd door den heer S. L. Veenstra, inspecteur der reclasseering, welke installatierede beantwoord wordt door den heer G. A. M. de Bruyn. De raad benoemt vervolgens tot zijn voorzitter, vice-voorzitter en secretaris onderscheidenlijk de heeren G. A. M. de Bruyn, Mr. Dr. M. Polak en Mr. A. Brand.
9. De procuratiehouder K. J. de Roode herdenkt den dag, waarop hij 50 jaren geleden in dienst is getreden bij de firma Tollens & Co.
9. Burgemeester en Wethouders hebben besloten, dat gebruik van gas of electriciteit voor verlichting van gangruimte in woonhuizen, langer dan voor onmiddellijk gebruik noodig is en in ieder geval langer dan 10 minuten achtereen, verboden is.
9. Burgemeester en Wethouders stellen den Raad voor te besluiten tot aankoop van het duinbezit der Rotterdamsche Mij. tot Expl. van bouwterreinen te Hoek van Holland, hebbende een oppervlakte van ± 51 hectaren, terwijl in den koop zijn begrepen de opstallen (paviljoen) op het tot het noordelijk deel behorende kadaster Hoek van Holland sectie B. no. 981, voor f 325.000.
10. Een schoenwinkeliersvereniging wordt opgericht.
10. De staking der glazenwasschers wordt opgeheven en het werk op de oude voorwaarden hervat.
11. De Scheepvaartvereniging besluit de zeelieden op de stilliggende schepen aan het werk te houden, voorloopig tot 31 Dec. a.s.
13. In de maand Augustus is 134.580 M³. te veel gas verbruikt, welke overschrijding dit jaar moet worden ingehaald.
13. Burgemeester en Wethouders hebben de Huurcommissies benoemd.
13. De Gemeenteraad benoemt tot directeur van den reinigingsdienst en den

ontsmettingsdienst den heer M. F. de Bruijne w.i., ingenieur bij de gemeentewerken alhier.

13. De directeur van het gasbedrijf deelt mede, dat, wanneer niet binnen eenige dagen van door de verbruikers toegepaste bezuiniging blijkt, de gasaflevering dagelijks gedurende eenige uren zal worden gestaakt.
17. De Vereeniging van winkeliers in koloniale waren en comestibles heeft B. & W. verzocht, met het oog op de lichtbesparing, een verplichte winkelsluiting om 6 uur n.m. in te voeren.
17. De nieuwe Belgische school aan de Persoonshaven W.z. wordt in gebruik genomen.
18. In de vergadering der Vereeniging voor facultatieve lijkverbranding deelt de voorzitter mede, dat bij het afdeulingsbestuur plannen tot ontwikkeling zijn gekomen, om te trachten tot de stichting van een crematorium hier ter stede te geraken.
18. Burgemeester en Wethouders stellen den Raad voor hen te machtigen om bij de regeering de vereischte stappen te doen, opdat bij de voorgenomen verandering van de spoorbrug over de Koningshaven voor rekening der gemeente het maken van den noodigen uitbouw aan weerszijden ten dienste van het voetgangersverkeer worde opgenomen.
19. In de begrooting van Waterstaat is voor de vergrooting van de berghaven voor Rijksvaartuigen te Hoek van Holland uitgetrokken een bedrag van f 160.000, op welk bedrag het geheele werk is geraamd.
19. In de veren Leuvehaven en Katendrecht zal van heden af weer om het half uur gevaren worden.
21. C. de Graaf herdenkt den dag, waarop hij 60 jaren geleden bij de firma wed. A. van Walraven & Zoon, in het Hang, als jongen van 11 jaar in dienst trad.
21. Bij den bouw van het nieuwe stadhuis is het hoogste punt van den koepel op den toren bereikt.
23. Betooging in zake levensmiddelenvoorziening. Op het tot den burgemeester gericht verzoek, om na afloop der betooging een straatdemonstratie toe te staan, is afwijzend beschikt.
23. In de week van 16 tot en met 22 dezer is geen enkel schip met 70 d.M. of meer diepgang den Nieuwen Waterweg in- of uitgevaren.
25. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot rechter in de arrondissements-rechtbank te Rotterdam, Mr. H. de Bie, thans in gelijke betrekking te Winschoten.
28. De N. R. C. meldt, dat de heer E. L. Pralon, sedert 1912 consul-generaal van Frankrijk hier ter stede, benoemd is tot consul te Genève.
28. Het voorstel van B. en W., om te besluiten tot het in exploitatie brengen van lijn 11, en in verband daarmee op de lijnen der R. E. T. M., in plaats van den bestaanden 5¹/₂ minutendienst, een 6 minutendienst in te stellen, wordt zonder discussie en zonder stemming door den gemeenteraad aangenomen.
28. Mr. W. H. Drucker aanvaardt het ambt van hoogleeraar in de rechtswetenschap aan de Nederlandsche Handelshoogeschool met eene rede in eene openbare senaatsvergadering.

29. In de week van 23—29 Sept. zijn geen schepen met 70 d.M. en meer diepgang den Waterweg in- of uitgevaren.

OCTOBER.

1. Dr. A. O. Holwerda, benoemd lector in de statistiek en de verzekering-wetenschap aan de Nederlandsche Handelshoogeschool, vangt zijn colleges aan met een openbare les.
5. B. en W. doen den Raad mededeeling van het schrijven van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, waarin deze een derde gedeelte aanbiedt van de $1\frac{2}{3}$ miljoen gulden, die van de gemeente voor de verbetering van den Waterweg naar Zee worden gevorderd.
6. De Rotterdamsche zangvereniging „Amphion” bestaat 70 jaar.
10. Amphion opent de feestelijkheden ter herdenking van haar 70-jarig bestaan met een feestconcert (Beethoven-avond).
- 10—12. Tentoonstelling in de bovenzalen van Boneski, ingericht door het Bestuur van de afdeeling Rotterdam van de Nederl. vereeniging van huisvrouwen.
10. De heer E. P. Kunst is benoemd tot directeur van de Centrale keuken en heeft de leiding daarvan aanvaard.
10. Bij Kon. besluit van dezen datum is, met ingang van 1 November, benoemd tot schoolopziener in het arrondissement Rotterdam III, H. J. Hijman te Rotterdam.
11. In de Raadsvergadering doet de Voorzitter mededeeling van den ingekomen brief van den heer H. J. Sprokop, inhoudende dat hij, wegens verplaatsing van zijn werkkring naar elders, ontslag neemt als lid van den gemeenteraad.
12. De Raad besluit het voorstel van B. en W. in zake de bijdrage in de kosten tot verbetering van den Waterweg naar zee aan te houden.
12. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot notaris binnen het arrondissement Rotterdam, ter standplaats Rotterdam: C. Pot, candidaat-notaris te Rotterdam.
15. Lijn 11 van de R.E.T.M. wordt in exploitatie genomen. Namens de buurtvereniging het Noorden is aan de eerste tram van Lijn 11, die van het Lischplein vertrok, een krans gehecht.
15. Hier ter stede is plotseling overleden de heer F. G. Goffart, sinds 1915 consul-generaal van België.
15. De heer mr. dr. G. J. Fabius, directeur van de Rotterdamsche Bankvereniging, is benoemd tot consul-generaal van Zweden.
15. In de vestibule van het Stadsstimmerhuis wordt de glasschildering (portret), wijlen den heer G. J. de Jongh bij zijn 25-jarig ambtsjubileum door het Rott. Nieuwsblad aangeboden, aangebracht.
15. Naar de N. R. C. verneemt, is het proces over „het land van Hoboken” beëindigd, doordat de heer A. van Hoboken zich bereid verklaard heeft, het aandeel van de erven J. van Hoboken in dat land over te nemen tegen den door die erven gestelden prijs.
16. Opening van de Rotterdamsche huiden- en lederbeurs.

19. Het Nederlandsche stoomschip Parkhaven, gisteravond van Rotterdam vertrokken, wordt door een Duitsche duikboot getorpedeerd. De Parkhaven was bruto groot 2651 ton en eigendom van de Gebroeders Van Uden te Rotterdam.
20. In de week van 14—20 October zijn geen schepen met 70 of meer d.M. diepgang den Nieuwen Waterweg in- of uitgevaren.
23. Het Kiescollege der Ned. Herv. Gemeente alhier formeert ter voorziening in de vacature ds. G. F. Haspels, het volgende drietal: dr. B. J. C. Rijnders te Doorn, ds. P. J. Roscam Abbing te Loosduinen en ds. G. Oorthuys te Amsterdam.
23. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad mededeeling, dat de heeren Mr. C. C. Dutilh, Dr. J. M. Dutilh, Mr. J. Dutilh en M. Dutilh als geschenk voor het nieuwe stadhuis hebben aangeboden: een der drie groote geschilderde ramen in de groote traphal.
24. In de vergadering van de vereeniging Rotterdamsche Tandheekundige Polikliniek wordt besloten tot ontbinding der vereeniging.
24. Bij de herstemming voor een lid van de Provinciale Staten is gekozen: de heer J. Schouten (A. R.) met 2665 stemmen. De tegencandidaat, de heer L. M. Kool (S. D. A. P.) verkreeg 2085 stemmen.
25. De gemeenteraad benoemt tot directeur van den gemeentelijken woningdienst den heer A. Plate, ingenieur alhier.
25. Heden avond om half twaalf bij hoog water wijst de peilschaal van de schutsluis op de Vlasmarkt alhier een stand aan van 2.90 meter boven Rottepeil.
26. In de Raadsvergadering deelt de Voorzitter mede, dat B. en W. een brief ontvangen hebben van Mr. Th. Reepmaker, waarbij deze het derde van de drie geschilderde glasvensters in de groote traphal van het nieuwe stadhuis aanbiedt.
30. Officiële opening van de Hervormingstentoonstelling in den Doelen.
31. Herdenking van de Hervorming o.a. in de Groote Doelezaal onder leiding van Ds. J. Bergman, bijgewoond door den burgemeester en door afgevaardigden van de verschillende hervormde gemeenten te dezer stede.

NOVEMBER.

1. Hier ter stede overlijdt de commissaris van politie, tevens waarnemend hoofdcommissaris, de heer J. J. Soer.
1. Met ingang van dezen datum is benoemd (18 Sept.) tot hoofdamtenaar ter secretarie en ambtenaar van den Burgerlijken Stand de heer J. M. Bouscholte, hoofdcommies ter gemeente-secretarie te 's-Gravenhage.
2. Hier ter stede overlijdt plotseling in de ouderdom van 55 jaar de heer S. Monsma, voorheen predikant te Feijenoord.
5. Het comité der centrale keuken, Slagveld 7, begint met den verkoop van spijzen.
7. Een der weinige overgebleven pothuizen in onze stad, in de Korte Wijnbrugstraat, gaat verdwijnen ten bate van een nieuwen grooten kantoorbouw.
7. In den afgelopen nacht te ongeveer één uur is er een ernstige brand uitge-

broken in de N. V. Meelfabriek „De Maas”, voorheen A. M. van Dusseldorp & Co., gelegen aan de Brielschelaan. In werking zijn gesteld 4 stoombrandspuiten, 5 havenbootjes, 10 handbrandspuiten en de reddingsbrigade.

8. Diës der Nederlandsche Handelshoogeschool.
9. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de familie Chabot ten behoeve van het nieuwe stadhuis de drie bronzen deuren van den hoofdingang wensch aan te bieden.
10. Te Hummelo overlijdt in den ouderdom van ruim 88 jaren, Dr. F. W. O. Kaltenbach, van 1857—1899 geneesheer te Rotterdam.
12. Heden is van de verschillende gebouwen der Hoogere Burgerscholen, gelijk ook in de andere plaatsen van ons land, de vlag uitgestoken ter herdenking van het in werking treden van de wet-Limburg.
12. De firma D. Hudig en Co., makelaars in assurantiën, neemt haar nieuwe kantoorgebouw aan de Wijnhaven, Het Assurantiehuis, in gebruik.
13. Het nieuwe gebouw aan den Goudschesingel 49, van de Rotterdamsche vereeniging tot bescherming van zuigelingen, wordt officieel geopend.
15. De Raad neemt het voorstel van B. en W. om te besluiten tot het aangaan van een 4½ pcts. leening, groot f 8.000.000, zonder discussie aan.
15. De Raad benoemt tot directeur van het vrij-entrepôt den heer A. H. J. Canters.
16. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de heeren C. H. van Dam en H. H. van Dam voor het nieuwe stadhuis de acht bronzen kandelabres voor de gaanderij van de hoofdverdieping hebben aangeboden.
17. Ontploffing in den motorschoener Cornelia Clazina met een lading calcium carbid voor de Pelgrimskade liggende. De kapitein E. E. van Tijlingen en drie andere leden der bemanning komen hierbij om het leven.
17. Bij Kon. besluit van dezen datum is benoemd tot president van den krijgsraad te 's Gravenhage, mr. G. van Slooten Azn., thans rechter in de arrondissementen-rechtbank te Rotterdam.
18. Op het terrein van Sparta in den Spangenschepolder heeft de voetbalwedstrijd plaats tusschen een Rotterdamsch en een Bondselftal om den Onafhankelijkheidsbeker. Rotterdam wint met 3—1.
18. In de Diaconessen-inrichting alhier overlijdt op 43-jarigen leeftijd, de heer H. Spiekman, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten van Zuid-Holland en van den gemeenteraad.
19. De oudste inwonster onzer gemeente, mej. de wed. A. van Welsenis, geboren Boeles, te Oud-Delfshaven, overlijdt in den ouderdom van 101 jaar.
19. Ook in het westelijk gedeelte der stad wordt de proef genomen van verstreking aan de burgerij van warm water van gemeentewege.
21. Het stoomschip Nederland, van de Scheepvaart- en Steenkolenmaatschappij alhier, wordt in de Noordzee door een Deutsche duikboot in den grond geboord. De bemanning wordt gered.
23. Te Doorn overlijdt op 55-jarigen leeftijd de heer S. Bosman, lid van de firma Van Rees, Burcksen en Bosman alhier, voorzitter van de federatie S. D. A. P. Rotterdam I, oud-lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland.

24. Bij Kon. besluit is de heer R. B. Tinsley erkend en toegelaten als consul van Nicaragua te Rotterdam.
25. Storm en hoogwater. Omstreeks kwart voor één bereikt het water zijn hoogsten stand, 3.17 M. boven Rottepeil.
27. De N. R. C. meldt, dat de N.V. H. van Thiel & Co. fabrikant van moerbouten en klinknagels te Helmond, een fabrieksterrein ter grootte van 12 H.A., gelegen aan den Nieuwen Waterweg onder deze gemeente, heeft gekocht.
27. Burgemeester en Wethouders doen den Gemeenteraad melding, dat, als geschenk voor het nieuwe stadhuis, de heeren I. J., D. H., Mr. Joh., Mr. I. en G. Havelaar hebben aangeboden, twee Delftsche tegelplaten in de Centrale Hal.

DECEMBER.

1. In de week van 25 November tot 1 December zijn geen schepen met 70 of meer d.M. diepgang den Nieuwen Waterweg in- of uitgevaren.
1. In de plaats van wijlen den heer mr. H. L. Drucker heeft het college van curatoren der Nederlandsche Handelshoogeschool tot zijn voorzitter benoemd den heer mr. A. R. Zimmerman, die deze benoeming heeft aanvaard.
2. De heer Henri Dekking viert zijn 25-jarig jubileum als journalist-redacteur van het Rotterdamsch Nieuwsblad.
2. Heden ochtend om ruim 6 uur wijst de peilschaal van de schutsluis op de Vlasmarkt als hoogsten stand aan 3.05 meter boven Rottepeil.
Den hoogsten stand bereikt het water omstreeks half zeven 's avonds. Het is dan gestegen tot 3.42 meter boven Rottepeil, een stand, dien het ook in 1883 heeft bereikt.
4. Tot lid van den Gemeenteraad wordt gekozen de heer J. Visscher (S. D. A. P.) met 1700 stemmen, tegen 1499 op den heer T. de Meester (Lib.) en 82 op den heer Dr. W. van Ravesteijn Jr. (S. D. P.)
4. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de ingezetene, die in Juli 1912 voor den aankoop van een schilderij of ander kunstwerk voor het nieuwe stadhuis een bedrag van f 10.000,— beschikbaar stelde, de heer C. J. Pluggers is.
8. De in het Seamen's Institute alhier overleden geïnterneerde Engelsche zee-officier E. J. Cuddy, lieutenant-commander (majoor) bij de Royal Naval Brigade, wordt op de algemeene begraafplaats te Crooswijk met militaire eer begraven.
11. B. en W. doen den Gemeenteraad mededeeling, dat de Ned. Handel-Maatschappij, als geschenk voor het nieuwe stadhuis heeft aangeboden de wandbetimmering en marmerbekleding in de Trouwzaal.
12. De plechtige afkondiging van de Grondwetsherziening wordt om 12 uur door den Gemeente-secretaris, in tegenwoordigheid van B. en W., afgelezen van het bordes voor den hoofdingang van het stadhuis.
Ook in de rechtszaal van de Arrondissements-Rechtbank heeft de plechtige afkondiging van de nieuwe Grondwet plaats.
13. Met 21 tegen 18 stemmen besluit de Raad in beginsel tot invoering van een verplichte winkelsluiting.

14. De uitslag van de stemming te Rotterdam II voor een lid van de Tweede Kamer is als volgt: D. de Klerk (U. L.) 2035, Dr. W. van Ravesteijn Jr. (S. D. P.) 150, J. Schouten (A. R.) 3441 en A. B. de Zeeuw (S. D. A. P.) 3628 stemmen. Herstemming tusschen de heeren J. Schouten en A. B. de Zeeuw.
14. B. en W. bieden den Raad de kanaalplannen en daaraan verbonden nadere ontwerpen van het uitbreidingsplan Coolpolder en noordelijk stadsdeel aan.
18. Het gemeentebestuur heeft, met inachtneming van nadere voorschriften, zijn goedkeuring gehecht aan een exploitatieplan van de terreinen der maatschappij Schoonoord, gelegen aan de Parklaan.
20. Het complex Eendrachtsweg 35 en Eendrachtsstraat 75 en 77, van den heer G. H. A. van der Velden, is aangekocht door den heer A. G. Kröller, die het, ook namens andere schenkers, aan het Rotterdamsche Studentencorps zal aanbieden, ter inrichting tot studenten-sociëteit.
20. Oprichting der Volks-universiteit te Rotterdam.
21. Bij de herstemming voor een lid van de Tweede Kamer is gekozen de heer A. B. de Zeeuw (S. D. A. P.) met 4844 stemmen. De tegencandidaat, de heer J. Schouten (A. R.), verkreeg 4669 stemmen.
21. Dr. A. J. Kronenberg neemt afscheid van het Erasmiaansch Gymnasium, waaraan hij gedurende ruim 30 jaar als leeraar in de oude talen was verbonden.
21. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de erfgenamen van wijlen den heer J. van Hoboken als schenking voor het nieuwe stadhuis hebben aangeboden de geheele inrichting en het ameublement voor de Vergaderzaal van Burgemeester en Wethouders, uit te voeren in overleg met de bouwmeesters.
21. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de leden en oudleden van den Raad der Gemeente ten behoeve van het nieuwe stadhuis hebben aangeboden de tribune met baldaquin voor den Voorzitter en den Secretaris in de nieuwe Raadzaal.
21. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de vereeniging „Bouwkunst en Vriendschap” als geschenk voor het nieuwe stadhuis heeft aangeboden het laatste der vier geschilderde glasvenstergroepen in de centrale hal.
27. B. en W. doen den Raad mededeeling, dat de heer Mr. P. J. van Wijngaarden voor de vestibule van het nieuwe stadhuis heeft aangeboden: marmeren bustus van H. M. de Koningin en Z. K. H. den Prins der Nederlanden, te vervaardigen door Mej. G. Rueb.
27. B. en W. doen den Raad mededeeling van een van den heer E. P. de Monchy Rzn. ontvangen schrijven, waarin hij, uit naam van verschillende zijner familieleden, ten behoeve van het nieuwe stadhuis aanbiedt: het ameublement voor de Trouwzaal 1e Klasse, bestaande uit tafel, zetel, 14 stoelen en tafelkleed.
28. Het stoomschip Nieuw-Amsterdam, — kapitein J. Baron —, 24 November uit New-York vertrokken en 15 December uit Halifax vrijgelaten, komt te Rotterdam aan. Het is sedert Juni het eerste stoomschip, dat weer uit Amerika hier aangekomen is.

28. Bij Kon. besluit van dezen datum is de heer F. van der Heyde erkend en toegelaten als consul-generaal van België te Rotterdam.
29. B. en W. deelen den Raad mede, dat de „Vereeniging van Rotterdamsche Expediteurs” als geschenk voor het nieuwe stadhuis heeft aangeboden de 8 koepelramen voor de centrale hal.
31. Z. K. H. Prins Hendrik brengt een niet-officieel bezoek aan onze stad ter bezichtiging van de stoomschepen Sindoro, Koningin-Regentes en Zeeland, die Donderdagmorgen met een transport van 330 zwaar verwonde Engelschen naar Engeland vertrekken.
31. Sedert 1 Januari zijn den Nieuwen Waterweg binnengekomen 1570 schepen, metende 1.337.897 reg. ton ; hiervan waren bestemd voor Rotterdam 1442 schepen, metende 1.319.225 reg. ton.